

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1003/2005,

30. juuni 2005,

millega rakendatakse määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses ühenduse eesmärgiga vähendada teatavate salmonella serotüüpide esinemissagedust liigi *Gallus gallus* aretuskarjades ja muudetakse määrust (EÜ) nr 2160/2003

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 1 ja artiklit 13,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 2160/2003 eesmärk on tagada õigete ja tõhusate meetmete võtmine salmonella ja muude zoonootilise toimega mõjurite avastamiseks ja kontrollimiseks tootmise, töötlemise ja turustamise kõikides asjao-mastes etappides ja eriti esmatootmistasandil, et vähendada nende esinemissagedust ja nendega seotud ohtu rahvatervisele.
- (2) Nimetatud määruse kohaselt tuleb kehtestada ühenduse eesmärk kõikide rahvatervise seisukohast oluliste salmonella serotüüpide esinemissageduse vähendamiseks liigi *Gallus gallus* aretuskarjades esmatootmistasandil.
- (3) Määruses (EÜ) nr 2160/2003 on sätestatud, et ühenduse eesmärk peab hõlmama positiivsete epidemioloogiliste ühikute maksimumprotsenti ja/või positiivsete epidemioloogiliste ühikute väikseima protsentuaalse vähenemise arvandmeid, suurimat lubatud tähtaega, mille jooksul tuleb eesmärk saavutada, ja eesmärgi saavutamise tõendamiseks vajalike kontrollikavade määratlemist. Samuti peab see vajaduse korral hõlmama rahvatervisele oluliste serotüüpide määratlemist.

(4) Samuti on selle määrusega ette nähtud, et liigi *Gallus gallus* aretuskarjadele kolmeaastaseks üleminekuperioodiks kehtestatud ühenduse eesmärk peab hõlmama viit kõige enam levinud salmonella serotüüpi inimeste salmonelloosis, mis tuvastatakse EÜ seiresüsteemide kaudu kogutavate andmete põhjal.

(5) Ühenduse seiresüsteemide andmetel on viis kõige enam levinud salmonella serotüüpi inimeste salmonelloosis *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium* ja *Salmonella Virchow*. Käesoleva määrusega kehtestatud ühenduse eesmärk peaks seega hõlmama nimetatud serotüüpe.

(6) Ühenduse eesmärgi kehtestamiseks peaksid olema olemas andmed, mis võimaldavad liigi *Gallus gallus* aretuskarjades esinevate kõnealuste salmonella serotüüpide esinemissageduse võrdlust liikmesriikides. Serotüüpide liikmesriikides esinemise sagedust käsitlevate andmete kogumise alusena on kasutatud nõukogu direktiivi 92/117/EMÜ ⁽²⁾ kohaseid salmonella kontrolli miinimumnõudeid. Sellist teavet koguti 2004. aastal asjakohase aja jooksul kõikides liikmesriikides.

(7) Kontrollimaks eesmärgi saavutamist ja arvestades asjao-maste salmonella serotüüpide suhteliselt väikest esinemissagedust liigi *Gallus gallus* aretuskarjades ühenduses, on vaja korraldada korduv proovide võtmine esinduslikus arvus piisava suurusega karjades, mis peaksid direktiivi 92/117/EMÜ kohaselt koosnema vähemalt 250 linnust.

(8) Ühenduse eesmärgi saavutamise kontrollimiseks vajalik kontrollikava on oluliselt erinev ja tõenäoliselt palju tundlikum kavast, mida kasutati liikmesriikides võrdlust võimaldavate andmete kogumiseks vastavalt direktiivile 92/117/EMÜ. Seepärast tuleb ette näha ühenduse eesmärgi läbivaatamine hiljemalt ühe aasta möödudes vastavate siseriiklike kontrolliprogrammide rakendamisest.

⁽¹⁾ ELT L 325, 12.12.2003, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 62, 15.3.1993, lk 38. Direktiiv on tühistatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/99/EÜ (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31).

- (9) Kõnealuse teabekogumisperioodi tõttu ei olnud võrdlust võimaldavaid andmeid olemas enne määruse (EÜ) nr 2160/2003 I lisas sätestatud tähtaega, mille jooksul tuli kehtestada liigi *Gallus gallus* aretuskarju käsitlev ühenduse eesmärk. Eesmärgi kehtestamise tähtaega tuleks seetõttu pikendada kuue kuu võrra ja muuta vastavalt määrust (EÜ) nr 2160/2003.
- (10) Määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 4 lõikes 5 ettenähtud meetmed liigi *Gallus gallus* aretuskarju käsitleva ühenduse eesmärgi kehtestamiseks üleminekuperioodil põhinevad juba direktiivi 92/117/EMÜ kohaselt kindlaksmääratud salmonella kontrollimise meetodikal ning meetmete ülejäänud aspektid on seotud riskijuhtimisega. Käesolevas määruses ettenähtud meetmed on kavandanud töörühm Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) osavõtul. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 2160/2003 artiklis 15 sätestatud nõuet konsulteerida Euroopa Toiduohutusametiga kõikides küsimustes, millel võib olla oluline mõju rahvatervisele, ei ole ametlik konsulteerimine Euroopa Toiduohutusametiga käesolevas etapis vajalik.
- (11) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Ühenduse eesmärk

1. Ühenduse eesmärk salmonella serotüüpide *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium* ja *Salmonella Virchow* vähendamiseks liigi *Gallus gallus* aretuskarjades on vähendada vähemalt 250 täiskasvanud linnust

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. juuni 2005

koosnevate positiivsete aretuskarjade maksimumprotsenti vähemalt ühe protsendini 31. detsembriks 2009.

Liikmesriikides, kus on vähem kui 100 aretuskarja, tohib positiivne olla siiski ainult üks täiskasvanud aretuskarja.

2. Kontrollikava ühenduse eesmärgi saavutamise kontrollimeks on sätestatud lisas.

Artikkel 2

Läbivaatamine

Komisjon vaatab artiklis 1 sätestatud ühenduse eesmärgi läbi määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 6 kohaselt heakskiidetud siseriiklike kontrolliprogrammide rakendamise esimese aasta tulemuste põhjal.

Artikkel 3

Määruse (EÜ) nr 2160/2003 muutmine

Määruse (EÜ) nr 2160/2003 I lisas asendatakse esimese rea 4. tulba tekst järgmisega:

“18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumiskuupäeva.”

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juulist 2005.

Komisjoni nimel
komisjoni liige

Markos KYPRIANOU

LISA

Liigi *Gallus gallus* täiskasvanud aretuskarjades esinevate salmonella serotüüpide *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium* ja *Salmonella Virchow* vähendamiseks kehtestatud ühenduse eesmärgi saavutamise kindlakstegemise kontrollikava

1. Valikuraam

Valikuraam hõlmab kõiki liigi *Gallus gallus* täiskasvanud aretuskarju, mis koosnevad vähemalt 250 linnust ("aretuskarjad").

2. Aretuskarjade seire**2.1. Proovide võtmise koht, sagedus ja seis**

Käesoleva määruse kohaldamisel võetakse aretuskarjadest proove ettevõtja algatusel ja ametlike kontrollide raames.

2.1.1. Proovide võtmine ettevõtja algatusel

Proove võetakse iga kahe nädala järel pädeva asutuse määratud kohas, st kas:

- a) haudejaamas või
- b) ettevõttes.

Pädev asutus võtab ühe nimetatud võimalustest kasutusele kogu kontrollikava ulatuses ja kehtestab menetluskorra tagamaks, et ettevõtja, proovide võtja või analüüse tegev laboratoorium teatab ettevõtja algatusel toimuva proovide võtmise ajal artikli 1 lõikes 1 nimetatud salmonella serotüüpide ("asjaomane salmonella") tuvastamisest viivitamata pädevale asutusele.

2.1.2. Ametlik kontrollproovide võtmine

Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa C osa punkti 2 kohaldamist, seisneb ametlik proovide võtmine järgmises:

2.1.2.1. Kui proovide võtmine ettevõtja algatusel toimub haudejaamas:

- a) korrapärane proovide võtmine haudejaamas iga 16 nädala järel, mis sellisel juhul asendab vastavat proovide võtmist ettevõtja algatusel;
- b) korrapärane proovide võtmine ettevõttes kahel korral tootmistsükli jooksul, kusjuures esimene kord on nelja nädala jooksul pärast üleminekut munemisperioodile või munemisüksusele ning teine munemisperioodi lõpus kõige varem kaheksa nädalat enne tootmistsükli lõppu;
- c) kinnitav proovide võtmine ettevõttes pärast vastava salmonella tuvastamist haudejaamas võetud proovidest.

2.1.2.2. Kui proovide võtmine ettevõtja algatusel toimub ettevõttes, võetakse proove korrapäraselt kolmel korral tootmistsükli jooksul:

- a) nelja nädala jooksul pärast üleminekut munemisperioodile või munemisüksusele;
- b) munemisperioodi lõpus kõige varem kaheksa nädalat enne tootmistsükli lõppu;
- c) tootmise kestel mis tahes ajal, mis jääb punktides a ja b nimetatud proovide võtmise aegadest piisavalt kaugemale.

2.2. Proovivõtuprotokoll**2.2.1. Proovide võtmine haudejaamas**

Iga aretuskarja puhul koosneb proov vähemalt ühest koorumiskapi nähtavalt määratud koorumisrestidelt võetud liitproovist, mis on võetud juhusliku valimina viiest eraldi koorumiskapist või kohast koorumiskapis, mis kokku hõlmavad vähemalt 1 m² suurust pinda. Kui aretuskarja haudemunad on mitmes inkubaatoris, võetakse üks selline liitproov igast inkubaatorist.

Kui koorumisreste ei kasutata, võetakse 25 koorumiskapist 10 g purunenud munakoori, purustatakse need, segatakse ja võetakse 25 g osaproov.

Seda menetlust järgitakse nii ametlikul kui ka ettevõtja algatusel toimival proovide võtmisel.

2.2.2. Proovide võtmine ettevõttes:

2.2.2.1. Korrapärane proovide võtmine ettevõtja algatusel

Võetakse eelkõige väljaheiteproove eesmärgiga avastada üheprotsendiline (1 %) esinemissagedus karjas usalduspiiriga 95 %. Selleks kasutatakse üht järgmistest võimalustest.

- a) Väljaheidete liitproov, mis koosneb värske väljaheidete vähemalt 1 g raskustest juhuslikult mitmest lindude pidamiseks kasutatava hoone paigast võetud eraldi proovidest, või kui lindudel on vaba juurdepääs enam kui ühele hoonele konkreetses ettevõttes, igast ettevõttes lindude pidamiseks kasutatavast hoonerühmast. Väljaheiteid võib analüüsi jaoks ühendada vähemalt kaheks liitprooviks.

Liitproovi moodustamiseks vajalike eraldi väljaheiteproovide võtmise kohtade arv on järgmine:

Hoones peetavate lindude arv	Ettevõtte hoones või hoonete rühmast võetavate väljaheiteproovide arv
250–349	200
350–449	220
450–799	250
800–999	260
1 000 või rohkem	300

- b) Viis paari jalatsiproovi:

Kasutatavad proovivõtujalatsid peavad olema piisavalt niiskust imavad. Võib kasutada ka niinimetatud marli-sokke.

Proovivõtujalatsi pealispinda niisutatakse asjakohase lahjendusvedelikuga (nt 0,8 % naatriumkloriidi ja 0,1 % peptooni steriilses deioniseeritud vees või steriilset vett).

Kõndida tuleks nõnda, et saada esindav proov sektori kõigist osadest, sealhulgas nii allapanult kui võrkpõrandalt, kui võrkpõrandal kõndimine on ohutu. Hoones võetakse proovid kõikidest aedikutest. Pärast proovide võtmist valitud sektoris tuleb proovivõtujalatsid eemaldada ettevaatlikult, et nende külge kleepunud aines maha ei pudeneks.

Proovivõtujalatsid võib analüüsi jaoks ühendada vähemalt kaheks liitprooviks.

- c) Puuris pidamise korral võib proove võtta loomulikult segunenud väljaheidetest olenevalt hoone tüübist kas konveierlintidelt, skreeperist või sõnnikuhooldlast. Kaks proovi kaaluga vähemalt 150 g võetakse eraldi kontrollimiseks:

- i) iga puurirea all asuvalt sõnnikukonveieri lindilt, mis töötab regulaarselt ja tühjeneb pressimis- või konveierisüsteemi;
- ii) sõnnikukoristusüsteemist, mille puhul sõnnik koristatakse puuride alt skreeperiga kanala all asuvasse sõnnikuhooldlasse;
- iii) astmeliste puuridega lindlas sõnnikukoristusüsteemist, kui puurid paiknevad astmeliselt ja väljaheidet langevad otse sõnnikuhooldlasse.

Lindlas on harilikult mitu puurikorrust. Iga korruse väljaheitekogum on esindatud tildkogumis. Igast karjast võetakse järgmiselt kaks liitproovi:

Lintide või skreeperitega süsteemide korral peavad need proovide võtmise päeval enne proovide võtmist töötama.

Puurialuste rennid ja skreeperitega süsteemide puhul võetakse liitproov väljaheidetest, mis on kogunenud skreeperile pärast selle töö lõppu.

Lintide või skreeperiteta astmeliste puurisüsteemide puhul tuleb väljaheidete liitproov võtta sönnikuhoidlast.

Sönnikukonveieri süsteem: väljaheiteainese liitproov võetakse lintide väljalaskeotstest.

2.2.2.2. Ametlik proovide võtmine

- a) Korrapärane proovide võtmine vastavalt punktile 2.2.2.1.
- b) Asjaomase salmonella tuvastamisel haudejaamas võetud proovidest viiakse kinnitav proovide võtmine läbi järgmiselt.

Lisaks punktis 2.2.2.1 kirjeldatud proovide võtmisele võib proove võtta juhuslikult ettevõtte iga lindla lindudel, tavaliselt kuni viielt linnult lindla kohta, välja arvatud juhul, kui ametiasutus peab vajalikuks proovide võtmist suuremalt hulgalt lindudel. Proovides analüüsitakse antimikroobikume või bakterite kasvu pärssivat toimet. Analüüs ei ole korras, kui positiivseks osutub kas või üksainus lind.

Kui ei tuvastata asjaomast salmonellat, küll aga antimikroobikume või bakterite kasvu pärssivat toimet, korraldatakse salmonella või bakterite kasvu pärssiva toime avastamiseks võetavate proovide võtmist, kuni bakterite kasvu pärssivat toimet enam ei avastata või aretuskari hävitatakse. Viimasel juhul loetakse aretuskari ühenduse eesmärgi tähenduses nakatunuks.

- c) Kahtlusjuhtumid

Erakorralistel juhtudel, kui pädeval asutusel on põhjust kahelda ettevõtte esimese ametliku proovide võtmise analüüsi negatiivse tulemuse õigsuses, võib tulemuse kinnitamiseks viia läbi teise ametliku proovide võtmise lindudest või nende väljaheidetest (salmonella avastamiseks lindude elunditest).

Erakorralistel juhtudel, kui pädeval asutusel on põhjust kahelda ettevõtja algatusel ettevõttes läbiviidud proovide võtmise positiivse tulemuse õigsuses, võib läbi viia uue ametliku proovide võtmise.

3. Proovide analüüsimine

3.1. Proovide ettevalmistamine

3.1.1. Koorumiskapi koorumisrestidelt võetud proovid:

- a) pannakse ühte liitrisse toatemperatuuril eelsoojendatud puhverdatud peptonvette ja segatakse kergelt;
- b) kultuuri kasvatamist jätkatakse punktis 3.2 osutatud tuvastusmeetodil.

3.1.2. Jalatsiproovid:

- a) proovivõtujalatsid (või sokid) pakitakse ettevaatlikult lahti, et vältida külgekleepunud ainese mahapudenemist, ja asetatakse 225 ml toatemperatuurini eelsoojendatud puhverdatud peptonvette;
- b) kui viiest proovivõtujalatsi paarist on moodustatud kaks liitproovi, pannakse viis üksikproovi vähemalt 225 ml puhverdatud peptonvette, tagades et kõik proovid on täielikult veega kaetud;
- c) proovi täielikuks küllastamiseks segatakse ja jätkatakse kultuuri kasvatamist punktis 3.2 osutatud tuvastusmeetodil.

3.1.3. Muud väljaheiteainese proovid:

- a) laboris pannakse kõik proovid (või vajaduse korral liitproovid) võrdsetesse puhverdatud peptonvee kogustesse ja segatakse kergelt;

- b) proovil lastakse 10–15 minutit pehmeneda, seejärel segatakse kergelt;
- c) kohe pärast segamist eemaldatakse 50 g segu ja tõstetakse see 200 ml toatemperatuurini eelsoojendatud puhverdatud peptoonvette;
- d) kultuuri kasvatamist jätkatakse punktis 3.2 kirjeldatud tuvastusmeetodil.

3.2. Tuvastusmeetod

Kasutatakse Madalmaades Bilthovenis asuva salmonella uurimise ühenduse tugilabori soovitatavat meetodit: tegemist on ISO 6579 (2002) modifikatsiooniga, mille puhul ainsa selektiivsöötmena kasutatakse pooltahket söödet (MSRV). Seda tuleks hautada 41,5 +/- 1 °C juures 2 korda (24 +/- 3) tundi.

Punktis 3.1 osutatud jalatsiproovide ja muude väljaheiteproovide puhul on hautatud puhverdatud peptoonvee rikastuspuljongit võimalik tulevaste kultuuride jaoks ette valmistada. Selleks hautatakse mõlemat proovi puhverdatud peptoonvees nagu tavaliselt. Igast proovist võetakse 1 ml hautatud puljongit ja segatakse hoolikalt, seejärel võetakse 0,1 ml segu ja nakatakse MSRV-plaadid nagu tavaliselt.

3.3. Serotüüpide määramine

Igast positiivsest proovist määratakse Kaufmann-White'i skeemi põhjal vähemalt ühe isolaadi tüüp.

4. Tulemused ja aruandlus

Aretuskari loetakse ühenduse eesmärgi saavutamise kontrollimise tähenduses positiivseks siis, kui asjaomane salmonella (välja arvatud vaktsiinitüved) tuvastatakse ühes või mitmes väljaheiteproovis, mis ettevõttes võeti (või asjaomastes väljaheite- või linnuelundiproovides, kui liikmesriik kinnitab analüüsitulemusi ametlikult tagantjärele). See ei kehti aretuskarjade erakorralistel kahtlusjuhtumitel, kui ettevõttes ettevõtja algatusel tehtud proovidest avastatud salmonellat ametliku proovide võtmise teel ei kinnitata.

Arvestus hõlmab aretuskarjade proovide võtmise ja analüüside kumulatiivseid tulemusi ettevõtte tasandil, st igat aretuskarja arvestatakse ainult üks kord, sõltumata proovide võtmise ja analüüside arvust.

Aruandlus hõlmab järgmist:

- a) vastavalt vajadusele valimikava suhtes tehtud valikute üksikasjalik kirjeldus ja võetud proovide liik;
- b) olemasolevate ja kontrollitud aretuskarjade arv;
- c) analüüsi tulemused;
- d) tulemuste selgitus, eriti erakorralistel juhtudel.